

Početna Stranica > ... > Sudski Postupci > Građanski Predmeti > Sud Koje Države Je Nadležan? > Spain

Sud koje države je nadležan?

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Španjolska

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

Organizacija sudova u Španjolskoj temelji se na načelu jedinstva nadležnosti. Jedine su iznimke vojna nadležnost u vrijeme rata i opsadnih stanja te Ustavni sud (*Tribunal Constitucional*) koji djeluje kao krajnji jamac temeljnih prava i javnih sloboda kroz zahtjev za izvršenje temeljnih prava i sloboda (*recurso de amparo*).

Međutim, nadležnost je razdijeljena među četiri vrste sudova: građanskim sudovima, kaznenim sudovima, sudovima za redovne upravne sporove i socijalnim sudovima.

Kamen temeljac građanskih sudova jest prvostupanjski sud (*Juzgado de Primera Instancia*), pred kojim se vode građanski sporovi u prvom stupnju i postupci koji nisu izričito dodijeljeni drugom sudu. On se stoga može smatrati redovnim ili običnim sudom.

Građanski odjel obuhvaća obiteljske sudove (*Juzgados de Familia*), koji su prvostupanjski sudovi. Ako na određenom području postoji obiteljski sud (uglavnom u napučenijim središtima), pred njime se vodi spor u području obiteljskog prava koji se odnosi na poništaj braka, rastavu ili razvod, odnos roditelj/dijete i zaštitu osoba ograničenih sposobnosti. Ako se kazneni postupak pokrene protiv stranke na sudu koji odlučuje u predmetima nasilja nad ženama (*Juzgado de Violencia sobre la Mujer*), taj je sud nadležan i za te građanske postupke.

Građanski odjel obuhvaća i specijalizirane trgovačke sudove (*Juzgados de lo Mercantil*) i sudove za žig EU-a (*Juzgados de Marca Comunitaria*).

Pred socijalnim sudovima (*Juzgados de lo Social*) vode se postupci iz područja radnog prava. Oni obuhvaćaju sporove između zaposlenika i poslodavaca u pogledu ugovora o radu i kolektivnih pregovora, zahtjeva u području socijalne sigurnosti i zahtjeva podnesenih protiv države u pogledu njezinih odgovornosti propisanih radnim pravom.

Pred kaznenim sudovima vode se kazneni postupci.

Prema španjolskom pravu građanski postupci koji proizlaze iz kaznenih djela mogu se spojiti s kaznenim postupcima. U tim slučajevima kazneni sud odlučuje o iznosu štete koju je potrebno platiti s obzirom na kazneno djelo. Ako građansku tužbu ne pokrene oštećena stranka, u njezino će je ime pokrenuti državni odvjetnik, osim ako se oštećena stranka izričito odrekla prava pokretanja tužbe u kaznenom postupku.

Redovni upravni sudovi nadziru zakonitost tužbi koje su pokrenula javna tijela te odlučuju o njihovim financijskim tražbinama.

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako

ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?

Vidjeti odgovore navedene u nastavku.

2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?

U Španjolskoj nema razlike između prvostupanjskih sudova s obzirom na iznos tužbenog zahtjeva ili ozbiljnosti predmeta kojima se oni mogu baviti, a prvostupanjski sud ne odlučuje o žalbama na presude drugih prvostupanjskih sudova. O žalbama u okviru građanskih postupaka uvijek odlučuju pokrajinski sudovi (*Audiencias Provinciales*).

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)

Za potrebe sudovanja Španjolska je zemljopisno podijeljena na općine, sudske okruge, pokrajine i autonomne zajednice. Okrug je teritorijalna jedinica koja obuhvaća jednu ili više susjednih općina unutar iste provincije. On je najvažnija teritorijalna jedinica jer je riječ o području za koje je nadležan prvostupanjski sud. (Pojednost se nalaze na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa: [Karta sudskih okruga \(mjusticia.gob.es\)](http://mjusticia.gob.es)).

Ako je to potrebno zbog količine predmeta, postoji više sudova iste vrste, što je danas slučaj u većini gradova. Sudovi su označeni rastućim rednim brojevima, u skladu s vremenom osnutka.

Svi ti sudovi u načelu imaju istovjetnu nadležnost, a rad se među njima raspodjeljuje u skladu s unutarnjim vladinim pravilima o raspodjeli. Međutim, u nekim se okolnostima pravila o raspodjeli mogu primijeniti kako bi se različite vrste predmeta dodijelile različitim sudovima unutar istog okruga.

2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti

Ako ne postoji sporazum ili obvezna pravila, osnovno je pravilo da je nadležan prvostupanjski sud okruga u kojem se nalazi prebivalište tuženika odnosno boravište ako prebivalište nije moguće utvrditi. Ako se boravište odnosno prebivalište tuženika ne nalazi u Španjolskoj, nadležan je prvostupanjski sud okruga u kojem se tuženik nalazi ili u kojem se nalazi njegovo posljednje prebivalište. Ako nijedan od tih kriterija nije primjenjiv, podnositelj zahtjeva zahtjev može podnijeti prvostupanjskom sudu okruga u kojem se nalazi njegovo prebivalište.

Zbog toga:

- zahtjevi podneseni protiv vlasnika poduzeća i stručnjaka u pogledu njihova poslovanja ili stručnih djelatnosti na zahtjev podnositelja zahtjeva mogu se podnijeti u bilo kojem mjestu gdje oni obavljaju svoje djelatnosti
- zahtjevi protiv pravnih subjekata mogu se podnijeti i u mjestu u kojem su situacija ili pravni odnos koji su predmet zahtjeva nastali ili imaju pravni učinak, pod uvjetom da pravni subjekt u tom mjestu ima poslovni nastan ili predstavnika.

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo

2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?

U okviru trenutačnog španjolskog postupovnog sustava tužitelj najčešće ne odabire mjesnu nadležnost. To se događa samo u sljedećim slučajevima:

Tužbe čiji su predmet stvarna prava na nekretninama koje obuhvaćaju nekoliko nekretnina ili jednu nekretninu u različitim okruzima. U tim se slučajevima tužitelji mogu odlučiti pokrenuti postupak u bilo kojem nadležnom okrugu.

Tužbe koje zahtijevaju podnošenje i odobravanje financijskih izvještaja osoba odgovornih za upravljanje imovinom drugih stranaka ako mjesto podnošenja financijskih izvještaja nije utvrđeno. U tim slučajevima tužitelji odabiru između tuženikova prebivališta i mjesta upravljanja njegovom imovinom.

Sporovi u pogledu nasljedstva: tužitelji odabiru između sudova na području posljednjeg prebivališta preminule osobe u Španjolskoj i sudova na području na kojem se nalazi većina imovine.

Tužbe povezane s intelektualnim vlasništvom: tužitelji biraju između mjesta u kojem je došlo do povrede, mjesta u kojem postoje *prima facie* dokazi da je došlo do povrede mjesta u kojem postoje nezakonite kopije.

Predmeti u pogledu nepoštenog tržišnog natjecanja ako tuženik nema poslovni nastan, prebivalište ili boravište u Španjolskoj. U tim slučajevima tužitelji odabiru između mjesta u kojem je došlo do nepoštenog tržišnog natjecanja i mjesta u kojem se osjećaju njegovi učinci.

Zahtjevi koji se isključivo odnose na skrbništvo nad maloljetnicima ili zahtjevi za uzdržavanje koje jedan roditelj podnosi protiv drugoga u ime maloljetnika ako se prebivalište roditelja nalazi u različitim sudskim okruzima. U tim slučajevima tužitelji mogu odabrati sud u čijoj je nadležnosti prebivalište tuženika ili sud okruga u kojem se nalazi prebivalište djeteta.

Općenito, tužbe koje se odnose na ostvarivanje prava pojedinačnih potrošača ili korisnika mogu se voditi pred sudom u čijoj je nadležnosti prebivalište potrošača, korisnika ili tuženika, prema izboru potrošača ili korisnika.

2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?

U sljedećim slučajevima postoje obvezna pravila kojima se tužitelja obvezuje da zahtjev podnese sudu u čijoj nadležnosti nije prebivalište tuženika. U tim slučajevima stranke ne mogu izričito ili prešutno odabrati nadležnost određenog suda za:

- stvarna prava ili prava naplate najamnine za nekretninu i pitanja koja se odnose na zajedničku imovinu (*propiedad horizontal*): za njih su nadležni sudovi okruga u kojem se imovina nalazi
- predmete u pogledu nasljedstva: nadležnost se određuje u skladu s posljednjim boravištem preminule osobe u Španjolskoj ili u skladu s tim gdje se nalazi većina imovine, prema odabiru tužitelja
- predmete koji uključuju sudske mjere za potporu osobama s invaliditetom: oni se vode pred sudom mjesta u kojem živi predmetna osoba
- zaštitu temeljnih prava na građanskim sudovima: oni se vode pred sudom u čijoj je nadležnosti prebivalište tužitelja odnosno, ako tužitelj nema prebivalište u Španjolskoj, pred sudom u mjestu u kojem je došlo do povrede predmetnog prava
- zahtjeve za naknadu štete u pogledu upotrebe motornih vozila: za njih je nadležan sud mjesta na kojem je šteta nastala
- prigovore na odluke društava: mjesna nadležnost određuje se na temelju lokacije sjedišta društva
- tužbe u cilju proglašenja da određeni opći uvjeti ugovora nisu dio ugovora ili da je određena klauzula ništava: za njih je nadležan sud mjesta u kojem se nalazi prebivalište tužitelja
- deklaratorne tužbe za raskid ili povlačenje standardnih ugovornih uvjeta ako tuženik nema poslovni nastan ili prebivalište u Španjolskoj: u tim je slučajevima nadležan sud mjesta sklapanja standardnog ugovora
- naloge za zaštitu kolektivnih ili zajedničkih interesa potrošača ili korisnika ako tuženik nema poslovni nastan ili prebivalište u Španjolskoj: u tim je slučajevima nadležan sud mjesta u kojem se nalazi prebivalište tuženika
- tužbe kojima se zahtijeva da sljedeće osobe izvrše svoje obveze osiguravajuće društvo, osoba koja je prodala osobnu imovinu drugoj osobi na rate ili financirala kupnju te imovine, osoba koja je dala javnu ponudu za osobnu imovinu ili usluge koju je druga osoba prihvatila. U tim je slučajevima nadležan sud mjesta u kojem se nalazi prebivalište tuženika.
- žalbe protiv sudskih odluka nakon što su iscrpljeni administrativni kanali za pitanja industrijskog vlasništva koje je uspostavio španjolski Ured za patente i žigove: nadležnost imaju jedinice specijalizirane za trgovačke predmete Pokrajinskog suda u čijoj se nadležnosti nalazi grad u kojem se nalazi Vrhovni sud autonomne zajednice (*Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma*) gdje tužitelj ima prebivalište ili, ako to nije

moguće, gdje zastupnik koji je u Španjolskoj ovlašten djelovati u njegovo ime ima prebivalište, pod uvjetom da je Državno sudbeno vijeće pristalo trgovačkim sudovima tog mjesta povjeriti isključivo znanje o predmetima koji se odnose na industrijsko vlasništvo, a nadležni mogu biti i specijalizirani odjeli pokrajinskog suda u okrugu španjolskog Ureda za patente i žigove, prema izboru tužitelja

- tužbe trećih strana za osporavanje zapljene imovine: za njih je nadležan sud mjesta u kojem se nalazi prebivalište subjekta koji zahtijeva zapljenu

- zahtjeve za rastavu, poništaj ili razvod: za njih je nadležan obiteljski sud odnosno, ako na predmetnom području ne postoji obiteljski sud, prvostupanjski sud nadležan za lokaciju doma supružnikâ; ako dom supružnikâ ne postoji, nadležan je sud lokacije posljednjeg doma supružnikâ ili prebivalište drugog supružnika; ako ne postoji ništa od navedenog, nadležan je sud mjesta u kojem se nalazi prebivalište pojedinca; ako je zahtjev podnesen na temelju zajedničkog dogovora, nadležan je sud lokacije na kojoj se nalazi posljednji zajednički dom ili prebivalište jednog od supružnikâ

- zahtjeve koji se odnose isključivo na skrbništvo nad maloljetnicima ili zahtjeve za uzdržavanje koje jedan roditelj podnosi protiv drugog u ime maloljetnika: u tim je slučajevima nadležan sud lokacije na kojoj se nalazi posljednji zajednički dom roditelja; ako roditelji žive u različitim sudskim okruzima, tužitelj može odabrati između suda u čijoj je nadležnosti prebivalište tuženika i suda okruga u kojem se nalazi boravište djeteta.

2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?

Mjesna se nadležnost u Španjolskoj uglavnom može promijeniti, što znači da stranke mogu izričito ili prešutno odrediti nadležnost sudova određenog okruga pod uvjetom da su ti sudovi nadležni za predmet.

Nadležnost se izričito određuje kad zainteresirane strane sklope izričiti sporazum u kojem se navodi konkretni okrug čiji sudovi imaju nadležnost.

Nadležnost se prešutno određuje u sljedećim okolnostima:

- kad je riječ o tužitelju, samim obraćanjem sudu određenog okruga i podnošenjem tužbe ili podnošenjem prijedloga ili zahtjeva koji je potrebno podnijeti sudu nadležnom za odlučivanje o toj tužbi

- kad je riječ o tuženiku, ako se on upusti u postupak i nakon toga poduzme bilo koji postupovni korak koji nije pravodobno podnošenje prijedloga i obrasca za pobijanje nadležnosti suda.

Sve promjene prebivališta stranaka, lokacije predmeta spora ili svrhe postupka koje nastanu nakon što je postupak pokrenut neće dovesti do promjene nadležnosti, koja će se odrediti u skladu sa situacijom koja je zabilježena na početku postupka (*Perpetuatio Jurisdictionis*).

Međutim:

Izričito određivanje nadležnosti nije dopušteno kad je riječ o standardnim oblicima ugovora, ugovora u kojima je opće uvjete nametnula jedna stranka ili u potrošačkim/korisničkim ugovorima. Međutim, u tim je slučajevima moguće prešutno određivanje nadležnosti.

Nikakvo određivanje nadležnosti nije moguće ako su zakonom propisana obvezna pravila u pogledu mjesne nadležnosti.

Nikakvo određivanje nadležnosti nije dopušteno u okviru ubrzanih postupaka, postupka za platni nalog ili postupka naplate dugova.

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

Specijalizirani sudovi u Španjolskoj obuhvaćaju sudove navedene u nastavku.

Obiteljski sudovi su prvostupanjski sudovi. U mjestima u kojima postoje (uglavnom u napućenijim središtima), nadležni su jedino i isključivo za obiteljske predmete. Konkretno, odlučuju u predmetima koji se odnose na

rastavu, poništaj i razvod te predmetima koji se odnose na izvršavanje roditeljske odgovornosti, roditeljstvo, skrbništvo nad maloljetnom djecom te sudske mjere za potporu osobama s invaliditetom

Sve predmete za povrat ili povratak djece u slučajevima međunarodne otmice rješava prvostupanjski sud nadležan za obiteljsko pravo u glavnom gradu pokrajine, ili u Ceuti ili Melilli, ovisno o tome gdje se nalazi dijete koje je nezakonito odvedeno ili zadržano, ili, ako to nije moguće, sud kojem je predmet dodijeljen.

Pravila o mjesnoj nadležnosti istovjetna su pravilima koja se primjenjuju na prvostupanjske sudove pred kojima se vode postupci iz obiteljskog prava ako u predmetnom okrugu ne postoji specijalizirani obiteljski sud.

Sudovi koji se bave nasiljem nad ženama odgovorni su za obiteljska pitanja ako se pokreću kazneni postupci zbog nasilja nad ženama.

Pred socijalnim se sudovima vode postupci iz područja radnog prava. Oni obuhvaćaju sporove između zaposlenika i poslodavaca u pogledu ugovora o radu i kolektivnih pregovora, zahtjeva u području socijalne sigurnosti i zahtjeva podnesenih protiv države u pogledu njezinih odgovornosti propisanih radnim pravom.

Opće je pravilo da je za te predmete mjesno nadležan sud u mjestu u kojem zaposlenik pruža usluge ili u kojem se nalazi prebivalište tuženika, prema izboru tužitelja.

Trgovački sudovi djeluju na razini provincije i odlučuju u trgovačkim sporovima.

Ti sudovi rješavaju sva građanskopravna pitanja povezana s intelektualnim i industrijskim vlasništvom, nepoštenom konkurencijom i oglašavanjem, trgovačkim društvima, zadrugama, gospodarskim interesnim skupinama, nacionalnim ili međunarodnim kopnenim prijevozom, pomorskim pravom i zračnim pravom. Iznimno nisu nadležni za odlučivanje u predmetima koji se odnose na štetu nastalu uništenjem, gubitkom ili oštećenjem predane prtljage, naknadu štete i pomoć putnicima u zračnom prometu u slučaju uskraćenog ukrcaja i otkazivanja ili duljeg kašnjenja leta, ili prava i obveze putnika u željezničkom, autobusnom ili brodskom prometu u odnosu na posebna pravila utvrđena Organskim zakonom o pravosuđu.

Trgovački sudovi nadležni su i za zahtjeve koji se odnose na primjenu članaka 101. i 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije te članaka 1. i 2. Zakona 15/2007 od 3. srpnja 2007. o zaštiti tržišnog natjecanja, kao i za zahtjeve za naknadu štete prouzročene kršenjem prava tržišnog natjecanja.

Raspravljaju i o izravnim žalbama na negativne ocjene voditelja registara trgovačkih društava ili, ako je primjenjivo, na izričite ili pretpostavljene odluke Glavne uprave za pravnu sigurnost i ovjeravanje (*Dirección General de Seguridad Jurídica y de Fe Pública*) u vezi s tim ocjenama.

Ti sudovi odlučuju u svim predmetima povezanim s postupcima u slučaju nesolventnosti prema građanskom pravu, neovisno o građanskom ili trgovačkom statusu dužnika, te o pitanjima povezanim s planovima restrukturiranja i posebnim postupkom za mikropoduzeća, kako je utvrđeno u pročišćenom tekstu Zakona o nesolventnosti, koji je odobren Kraljevskom zakonodavnom uredbom 1/2020 od 5. svibnja 2020.

Imaju isključivu odgovornost za odlučivanje u predmetima koji se odnose na:

1. građanskopravna financijska potraživanja u pogledu nesolventne osobe, osim zahtjeva u građanskim postupcima koji se odnose na poslovnu sposobnost, roditeljstvo, brak i maloljetnike
2. ovršne postupke povezane s tražbinama u slučaju nesolventnosti ili tražbinama prema stečajnoj masi u odnosu na imovinu i prava nesolventne stranke ili koje čine dio stečajne mase, bez obzira na sud ili upravno tijelo koje je to naložilo i bez iznimaka, osim onih predviđenih stečajnim pravom
3. utvrđivanje je li određena imovina ili pravo potrebno za nastavak profesionalne ili poslovne aktivnosti dužnika
4. izjave o prijenosu poduzeća u svrhu zapošljavanja i socijalne sigurnosti u slučajevima prijenosa proizvodne jedinice ili jedinica te određivanje granica tih izjava, u skladu s odredbama radnog zakonodavstva i zakonodavstva o socijalnoj sigurnosti
5. mjere predostrožnosti koje utječu ili bi mogle utjecati na imovinu i prava nesolventne stranke ili su dio stečajne mase, bez obzira na sud ili upravno tijelo koje je to naložilo, osim mjera donesenih u građanskim postupcima koji se odnose na sposobnost, roditeljstvo, brak i maloljetnike
6. ostala pitanja utvrđena zakonodavstvom o nesolventnosti.

Ako je dužnik pravna osoba, stečajni sudac ima isključivu i isključujuću nadležnost u sljedećim pitanjima:

1. mjere donesene u postupcima nesolventnosti koje se odnose na pravnu pomoć
2. prestanak i likvidacija društva ili bračne imovine nesolventne stranke.

Ako je dužnik pravna osoba, stečajni sudac ima isključivu i isključujuću nadležnost u sljedećim pitanjima:

1. tužbe za naplatu dugova društva koje su podnesene protiv dioničara nesolventnog poduzeća koji imaju supsidijarnu odgovornost za plaćanje tih dugova, neovisno o datumu njihova nastanka, i tužbe kojima se od dioničara nesolventnog društva zahtijeva da plate odgođene doprinose ili osiguraju dodatne koristi
2. zahtjevi za naknadu štete protiv direktora ili likvidatora, de iure ili de facto, protiv fizičke osobe koja je trajno imenovana na dužnost direktora poduzeća kao pravne osobe (*administrador persona jurídica*), i protiv osoba, bez obzira na njihovu poziciju, kojima su dodijeljene najviše ovlasti upravljanja društvom ako ne postoji stalno delegiranje ovlasti s upravnog odbora na jednog ili više glavnih direktora ili izvršni odbor, za štetu nanесenu nesolventnoj pravnoj osobi, prije ili nakon sudske odluke kojom se ta pravna osoba proglašava nesolventnom
3. zahtjevi za naknadu štete koju su nesolventnoj pravnoj osobi prouzročili revizori, prije ili nakon sudske odluke kojom je ta pravna osoba proglašena nesolventnom.
4. Stečajni sudac ima isključivu i isključujuću nadležnost i nad korporativnim radnjama usmjerenima na znatnu promjenu radnih uvjeta, prijenose, otpuštanja, suspenziju ugovora i skraćivanje radnog vremena iz gospodarskih, tehničkih, organizacijskih ili proizvodnih razloga, koji su kolektivne prirode prema radnom pravu i kako je utvrđeno odredbama stečajnog prava, kao i onima koji se odnose na suspenziju ili raskid ugovora višeg rukovodstva.
5. Suspenzija ugovora i skraćivanje radnog vremena smatraju se kolektivnima ako utječu na broj radnika utvrđen u radnom pravu u pogledu značajnih promjena radnih uvjeta.
6. Stečajni sudac nadležan je i za sve prethodne odluke koje se odnose na građanske stvari, podložno samo ograničenim izuzećima određenima stečajnim zakonodavstvom, kao i za prethodne odluke koje se odnose na upravna i socijalna pitanja izravno povezana s postupkom u slučaju nesolventnosti ili koja je potrebno riješiti kako bi se osiguralo pravilno provođenje postupka u slučaju nesolventnosti. Odluke o tim pitanjima stupaju na snagu samo u stečajnom postupku u kojem su izrečene.

Trgovački sudovi u Alicanteu djeluju kao sudovi za žig EU-a kad izvršavaju svoju isključivu nadležnost da odlučuju u sporovima u prvom stupnju koji su pred njima pokrenuti u skladu s Uredbom Vijeća br. 40/94 od 20. prosinca 1993. o žigu Zajednice i Uredbom Vijeća br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnu Zajednice.

Izvršavanje nadležnosti sudova za žig EU-a u tom području obuhvaća cijelo državno područje Španjolske.

Osim tih specijaliziranih sudova, Državno sudbeno vijeće (*Consejo General del Poder Judicial*) u skladu sa zakonom može donijeti odluku da su, ako postoji nekoliko sudova iste vrste, jedan ili više njih isključivo nadležni da se pred njima vode određene vrste predmeta odnosno da nadziru izvršavanje u predmetnom području prava.

Ta je ovlast već primijenjena na nekoliko lokacija, posebno u pogledu lišavanja poslovne sposobnosti i prisilne institucionalizacije zbog psihičke bolesti, a prethodno su za takve predmete uglavnom bili nadležni obiteljski sudovi.

■ Posljednji put ažurirano: 25/09/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EЈN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.